SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 23. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 4, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 4-го ЛЮТОГО 1994. Ч. 23. РІК CI.

ЗАТВЕРДЖЕНО БЮДЖЕТ УКРАЇНИ

Київ (Р. Руденко). — Тут 1-го лютого на сесії Верховної Ради депутати розглянули новий варіянт проєктів закону про державний бюджет України на 1994 рік і постанови про його виконання. З доповіддю виступив міністер фінансів Григорій П'ятаченко. Дебати були довгі і гострі. Врешті було внесено чимало пропозицій щодо фінансування і зменшення Збройних Сил України, після чого державний бюджет затвердили, але з умовою щоквартального корегування його. Доходи і видатки в новому бюджеті однакові — понад 335 біл. карбованців.

Після затвердження бюджету знову обговорювали питання про винесення на референдум основних конституційних принципів з організації державної влади і самоврядування в Україні, однак депутати не дійшли згоди і ніякого рішення з цього питання не затвердили.

В Україні зростає безробіття

Київ. — Згідно з повідомленням пресового агентства Ройтер, у понеділок, 31-го січня, міністер праці України Микола Каскевич сказав, що до кінця року кількість безробітних може досягти від 300,000 до 800,000 через звільнення у наслідок зменшення державних субсидій індустрії. Тепер в Україні є 80,000 безробітних.

Міністер М. Каскевич на пресовій конференції сказав, що навіть у випадку здійснення передбаченої кількости безробітних, це буде в порівнянні з іншими країнами не надто велика кількість, беручи під увагу, що загальна кількість працюючих в Україні нараховує 25 міл. осіб.

На думку міністра, 3-відсоткове безробіття в інших країнах не уважається великим лихом, але в Україні до цього не звикли. З того приводу Уряд країни плянує цілий ряд запобіжних акцій у формі перекваліфікування та державних програм — направи і будови нових доріг, мостів, залізничних шляхів тощо.

В Україні

КИЇВ. — Національний Банк України визначив найбільші за статутним фондом банки. Перше місце на початок 1994 року посідає Промінвестбанк, який має 665 біл. карбованців. Далі йдуть: Банк „Україна" — 178 біл. карбованців, Укрсоцбанк — 60 біл. карб. Градобанк — 19.6 біл. карб., Український Кредитний Банк — 19 біл. карб., Брокбізнесбанк — 16.8 біл. карб., Банк „Відродження" — 11.3 біл. карб. — усього 31 банк. Найменшим серед банків із статутними фондами 5 більйонів карбованців є Перкомбанк, „Аваль", „Алекс", „Геосантріс".

ЛЬВІВ. — Члени міського ділового клюбу, серед яких доктори економічних наук Олег Кузьмин, Степан Злупко, керівники ряду державних і приватних підприємств, надіслали Президентові України Леонідові Кравчукові свої пропозиції щодо виходу України з економічної кризи. Вони радять спрямувати державні кредитні лінії на стимулювання розвитку і реконструкції промислового потенціялу та агропромислового комплексу з максимальною вигодою для промисловців через суворе нормування кредитних ставок і здійснення щодобової контролі за рухом кредитних ресурсів. Пропонується також скасувати фіксований курс валют і передбачити продаж твердої валюти через валютні біржі та банки, завершити формування приватизаційних списків, розв'язати питання про приватизаційні сертифікати, здійснити повну приватизацію у сфері торгівлі й побутового обслуговування. Члени ділового клюбу занепокоєні тим, що державний капітал уже „злився з тіньовим на користь останнього".

СУМИ. — Тут 27-го січня під час зустрічі з громадянством заступник голови УНА і заступник головнокомандуючого УНСО Дмитро Корчинський піддав критиці дії Кабінету Міністрів, Президента і Верховної Ради України. Його підтримав редактор газети УНА „Українські обрії" Олег Кубах. Вони навели переконливі докази щодо правильности дій УНСО в Абхазії і Придністров'ї та висловили переконання, що Україна повинна проводити свою геополітику в регіоні і не приймати допомогу Заходу, оскільки це, на їх думку, відсуне державу до числа слаборозвинених. На запитання чи готові об'єднання УНА-УНСО створити революційну ситуацію в Україні, Д. Корчинський відповів, що влада справляється з цим завданням без сторонньої допомоги і що за такої політики УНА-УНСО років через півтора прийде до влади без революції.

ОДЕСА. — Заступник директора департаменту морського і річкового транспорту Володимир Безрученко у зв'язку з доповіддю парляментарної Комісії на сесії Верховної Ради України про діяльність концерну „Бласко—ЧМП" заявив, що „відсутність документальних підтверджень не давала права пред'являти з трибуни Верховної Ради гіпотетичні звинувачення на адресу керівників підприємства". Він звинуватив депутатів, що з їх ініціятиви від 24-го грудня 1993 до 13-го січня 1994 року в чужоземних портах заарештовано чотири кораблі концерну, які простоюють уже близько місяця і це завдало моральної та економічної шкоди концернові „Бласко-ЧМП" і Україні.

КИЇВ. — Лідер Народного Руху України Вячеслав Чорновіл негативно поставився до резиґнації голови Верховної Ради Білорусі Станислава Шушкевича. За словами Чорновола, „цей тверезий політик перебував у складних умовах, і кращого за нього на сьогодні в Білорусі бути не могло. С. Шушкевич на відміну від Леоніда Кравчука не був президентом, та й ситуація в Білорусі складніша, оскільки там дуже слабі національнодемократичні сили і майже знищено ментальність народу". На думку керівника Руху, ратифікація Верховної Ради Білорусі договору про об'єднані збройні сили та про включення Білорусі до рубльової зони вбила клин між країнами — потенційними партнерами у балто-чорноморському регіоні.

РІК 1993 ЗАКІНЧЕНО ЗДОБУТТЯМ 1,491 НОВИХ ЧЛЕНІВ ДЛЯ УНСОЮЗУ

Джерзі Ситі. Н. Дж. (Головна Канцелярія УНС). — Цьогорічні, передконвенційні організаційні здобутки виявили, що здобуттям 1,491 нових членів виконано річну квоту на 75 відс. Сама сума забезпечення дала 14,283,000 дол. та зросла на 4,167,000 дол.

Першунами року залишилися союзові довголітні визначні організатори: Мирон Пилип'як, заступник секретаря 496-го Відділу, — перше місце за 72 члени, головний контролер Василь Пастушок — друге місце за 63 члени, та Михайло Турко, секретар 63-го Відділу — третє місце за 60 членів. За ці непересічні осяги Головна Екзекутива щиро їм ґратулює.

За цими передовими організаторами слідують чотири інші, осяги яких хоча не такі високі, є також визначні: Йосип Чабан, секретар 242-го Відділу — 36 членів, Христина Гербеґи, секретар 269-го Відділу — 33 члени, головний контролер Степан Гавриш — 32 члени, та Іван Чопко, секретар 271-го Відділу — 31 член. Не менше успішно вив'язалися секретарі: Микола Дяківський, Відділ 161-ий, Дмитро Пристай, Відділ 43-ій, по 19 членів, та Степан Приймак, 217-ий Відділ — 18 членів.

У Канаді в організаційній праці перед вели у 1993 році довголітні секретарі таких відділів: Олександра Дольницька, 434-ий Відділ — 16 членів, Емілія Смаль, Відділ 412-ий — 13 членів, та Ярослав Зорич, Відділ 432-ий — 11 членів.

Організаційні підсумки будуть детальніше подані у річних звітах на Конвенції та в пресі. Тепер слід тільки ще звернути увагу, що всіх організаторів було 276. Крім чолових осіб, поданих вгорі, ще 27 організаторів приєднало від 10 до 16 членів, 47 організаторів здобули від 5 до 9 членів та 189 організаторів приєднали від 1 до 4 членів.

Головний Екзекутивний Комітет складає всім відданим союзовцям подяку за їх дуже великий вклад праці у розбудову УНСоюзу. Але заразом Головний Екзекутивний Комітет пригадує, що рік 1994 є ювілейним роком відзначування 100-ліття УНСоюзу та конвенційним роком, що ще більше зобов'язує кожного члена, членів Управ відділів та Окружних Комітетів до ще більше посильної організаційної праці.

Нехай не буде поміж нашими відділами ані одного, який не придбав би принаймні одного, або більше членів і тим самим запевнив ріст цього відділу на дальші роки.

Л. Кравчук зустрівся зі своїми представниками

Київ (Р. Руденко). — Тут у понеділок, 31-го січня, Президент України Леонід Кравчук провів нараду зі своїми представниками та позаштатними радниками Президента у Дніпропетровській, Запорізькій, Донецькій та Луганській областях.

Обговорювано проблеми управління підприємствами державної власности та розмежування уповноважень між державною владою та місцевими адміністраціями. Представники чотирьох східніх областей запропонували пакет з 12-ох законодавчих актів: про управління окремими підприємствами державної власности, корпоратизацію, подвійне підпорядкування обласного фонду державного майна, квоти і ліцензії на продаж продукції, банківські та валютні справи тощо.

Керівник служби Президента з питань територій Василь Руденко сказав, що учасники наради дійшли до висновку про необхідність розмежувати функції керівництва з наданням пріоритетів місцевій владі. За центральними органами варто залишити державну політику в галузі виробництва, а саме — науково-технічне реформування. Ці пропозиції найближчим часом розгляне Кабінет Міністрів України.

Збірка поезій О. Черненко знайшла дорогу в Україну

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Минулого року Акціонерне Товариство „Обереги" в Києві випустило 159-сторінкову збірку поезій „Паломник" Олександри Черненко — письменниці, літературознавця і викладача спеціяльних курсів в Альбертському університеті (Едмонтон, Канада), передусім присвячених модернізмові в українській літературі. Передмова та редакція цієї книжки Миколи Рябчука; художнє оформлення Миколи Стратілатова.

Збірка ця ділиться на три розділи — „Ліричні етюди", „Картини з вирію" і „Квадрати й символи".

У передмові до цієї книжки п. з. „'Другий берег' Олександри Черненко" М. Рябчук впроваджує читача в світ творчости поетеси, у духовий світ її поетичних дерзань, у їхню художню майстерність. М. Рябчук пише: „...Фактично перед нами перевидання її поетичного 'вибраного', опублікованого торік в Едмонтоні Об'єднанням Українських Письменників 'Слово'. До київського видання авторка додала новий розділ 'Паломник', складений головним чином із найновіших віршів, вилучивши натомість ряд давніших текстів, що видались їй, вочевидь, слабшими чи менш удачними".

Збірку „Паломник" можна набути, звертаючись на адресу авторки цієї книжки: D-r Alexandra Chernenko-Rudnytsky, 109 Ironwood Pl Edmonton, Alberta T6J 6R4 Canada.

ЛЬВІВ. — Дирекція Львівського об'єднання радіотехнічної апаратури „ЛОРТА" звернулася до Президента України Леоніда Кравчука з відкритим листом, у якому просить допомоги отримати довготривалий кредит в розмірі 1,770 біл. карбованців на 10 відсотків у річному відношенні і дозволити гроші за експортовану продукцію не повертати в Україну, а використати для закупівлі в Росії матеріялів та комплектуючих частин. За минулі два роки об'єднання зуміло перейти на випуск продукції цивільного призначення, але не може сплатити борги за електроенергію, газ і воду та зарплатню своїм працівникам. Без згаданих кредитів, пишуть автори відкритого листа, об'єднання змушене буде закритись.

ЗСА готові допомогти Латвії у виведенні російського війська

Вашингтон. — Державний секретар ЗСА Воррен Кристофер провів переговори з міністром закордонних справ Латвії Георгсом Андреєвсом, який прибув сюди з офіційною візитою. Вони обговорили комплекс питань двосторонніх і латвійсько-російських відносин, проблеми безпеки, а також політично-економічне становище у Балтії.

Перед початком переговорів В. Кристофер сказав, що, на думку американської Адміністрації, „уряд Росії і далі дотримується плянів виведення" свого війська з Балтики. „В нашій оцінці російських намірів ми виходимо з розмов, які відбулися у нас з президентом Борисом Єльциним. Він дав зрозуміти, що політика Росії полягає у продовженні виведення війська з Балтики, — підкреслив державний секретар. — З'єднані Стейти надають великого значення якнайшвидшому виведенню з Латвії російського військового контингенту. Ми маємо надію, що воно завершиться найближчим часом".

В. Кристофер вітав намір Латвії приєднатися до висунутої ЗСА програми „Партнерство для миру", яка передбачає встановлення військового співробітництва між НАТО і державами Центральної та Східньої Европи. Державний секретар вказав також на необхідність законодавчого закріплення політичних і громадських свобод російськомовного населення Латвії. Заявивши, що хоч, згідно з оцінками міжнародних правозахисних організацій, національні меншини в республіці не зазнають дискримінації, Кристофер констатував „серйозність і делікатність" цього питання.

Згідно із заявою Г. Андреєвса, його країна розраховує на підтримку з боку ЗСА у справі гарантій безпеки Латвії і виведенні з її території російського війська. За словами міністра, остання справа „для Латвії з найважливішою проблемою".

У СВІТІ

ІСТОРИЧНОЮ ПОДІЄЮ назвав прем'єр-міністер Польщі Вальдемар Павляк договір про асоційоване членство цієї колишньої комуністичної країни в Европейському союзі. На думку прем'єра, це не лише позитивно позначиться на розвиткові польської економіки, але й додасть полякам певности щодо безпеки своєї держави. Договір передбачає поступове скасування митних перешкод між країнами Спільного ринку і Польщею. Експерти вважають, що коли угода набере чинности повною мірою, то прибутки польських підприємств відразу збільшаться на більйони долярів.

В ПОНЕДІЛОК, 31-го січня, в сомалійській столиці Моґадішу відбулася чергова збройна сутичка між американськими вояками і стихійною групою озброєних сомалійців. У її висліді загинуло вісім і ранено 12 місцевих бойовиків. Представник морських піхотинців сказав, що американські вояки були змушені застосувати зброю після того, як сомалійці відкрили вогонь з автоматів в напрямі колони американських авт, які супроводжували групу дипломатів до летовища.

В СЕУЛІ ВІДБУЛАСЯ перша в цьому році велика сутичка південнокорейських селян і студентів з поліцією. Протестуючи проти рішення уряду відкрити внутрішній ринок для імпорту закордонного рижу, до 20,000 представників селянських і молодечих організацій, озброєні кілками і сталевими прутами, намагалися прорватися до президентської резиденції і будинку американської амбасади. Шлях їм перегородило 15,000 поліціянтів з підрозділів особливого призначення. У вуличних боях поранено майже 100 осіб, спалено десятки поліційних автобусів.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Данії Гельвег Петерсен повідомив, що під час зустрічі керівників зовнішньополітичних департаментів країн Европейського союзу, призначеної на 7-го лютого, буде обговорюватися можливість застосування санкцій проти Хорватії. Згідно з даними американської розвідки, на боці боснійських хорватів воюють 30,000 вояків з Хорватії. Уряд Хорватії намагається заперечити цей факт, запевняючи, що антихорватські настрої потрібні тепер для того, щоб скасувати ембарго на доставу зброї для боснійських мусулман.

ОРГАНІЗАЦІЯ Об'єднаних Націй закликала афганських муджагедінів припинити вогонь і розпочати переговори, щоб покласти край кривавим боям за Кабуль, столицю країни. У висліді братовбивчих сутичок, які тривають вже місяць, загинуло щонайменше 1,000 осіб і 10,000 ранено. Особистий представник генерального секретаря ООН в Афганістані і Пакистані Сотіріюс Мусуріс у своїй заяві підкреслив: „Ті, хто ставить національні інтереси вище від власних амбіцій, повинні зголоситися на безумовне припинення вогню і сісти за стіл переговорів".

В КЕЙПТАВНІ, Південно-Африканська Республіка, відновився суд над трьома чорними, звинуваченими у вбивстві молодої американської громадянки Емі Біл, яка займалася просвітницькою діяльністю серед чорного населення країни. В серпні минулого року в селищі, де Емі читала лекції про виборчі системи в демократичних країнах, на неї напала група озброєних ножами юнаків. Тепер на суд у Кейптавн приїхали мати і сестра вбитої дівчини. Коли вони підходили до будинку суду, натовп прихильників убивць почав скандувати традиційний лозунг чорних екстремістів: „Один білий — одна куля!"

УРЯД МЕХІКО заявив про свою готовість обговорити з керівниками так званої запатистської армії національного визволення економічні, соціяльні і політичні проблеми стейту Чіяпас. Запрошений партизанами на роль посередника Єпископ Самуель Руїс повідомив, що переговори між членами урядової комісії в питаннях замирення у Чіяпасі і керівниками запатистів можуть почнатися в найближчі дні. Щоправда, Єпископ С. Руїс водночас висловив побоювання, що урядові війська і формації бунтівників знаходяться занадто близько одні від одних — новий збройний конфлікт є можливий кожної хвилини.

НА ІТАЛІЮ НАСУВАЄТЬСЯ АНАРХІЯ

Рим. — Прем'єр-міністер Італії Карльо Чампі виступив у парляменті зі звітом про кризове становище, в якому опинилася країна.

В Італії активно діють таємні злочинні групи, метою яких є дестабілізувати внутрішнє життя, викликати у спільноті атмосферу страху і розгубленості. Італійським спецслужбам вдалося виявити декілька підпільних центрів, які були зв'язані з мафіозними структурами і міжнародними терористами. „Такі групи не раз вдавалися до послуг чужинецьких найманців, які за гроші готові йти на будь-який злочин", — сказав К. Чампі. Він повідомив, що підривні групи плянували напад на атомові станції країни, щоб викликати хаос і анархію. Уряд має інформації про тісні контакти мафії з великими фінансовими і промисловими корпораціями, і саме вони намагаються протидіяти економічним реформам уряду.

Прем'єр-міністер підкреслив, що „ситуація є набагато небезпечніша, ніж уявляють собі законодавці, тому що терористичні групи діють узгоджено, вони добре озброєні, технічно забезпечені і є практично невловимі".

СЕНАТ ЗАЙНЯВ ТВЕРДІШЕ СТАНОВИЩЕ ЩОДО ПІВНІЧНОЇ КОРЕЇ

Вашингтон. — У середу, 2-го лютого, Сенат схвалив бюджетні асигнування в розмірі 12 біл. дол. для Державного департаменту, Інформаційної агенції З'єднаних Стейтів і Корпусу миру на 1994 і 1995 роки.

У рішення Сенату увійшло декілька поправок, які зобов'язуть Адміністрацію зайняти більш тверде наставлення щодо Північної Кореї. Одна з резолюцій, між іншим, передбачає застосування міжнародних санкцій проти Пйонґянґу і перегляд політики в питаннях розміщення американської ядерної зброї на Корейському півострові.

Коментуючи рішення Сенату, республіканець з Арізони Джан МекКейн сказав: „Ми мусимо поставитися до проблеми з усією відповідальністю. Історія вчить, що коли нам тяжко зробити рішучий вибір, то ми починаємо задобрювати агресора, щоб уникнути війни, хоч цим, властиво, ще більше підбурюємо його".

Сенат висловився проти поправки, яка передбачала, що країна, котра не підтримала З'єднані Стейти при голосуванні в асамблеї ООН у 25 відсотків питань, позбувається американської військової допомоги. „Ми не можемо цей підхід застосовувати щодо країн, третього світу, наприклад Філіппін, Йорданії чи Марокко, стосунки з якими є для нас важливими", — сказав сенатор-демократ зі стейту Мериленд Пол Сербейнс.

Поправка Д. МекКейна щодо Північної Кореї закликає президента Билла Клінтона домагатися торговельних санкцій міжнародної спільноти проти Пйонґянґу, якщо він не згодится на міжнародну перевірку своїх ядерних об'єктів і не відмовиться від здійснення ядерних програм.

В АМЕРИЦІ

ЯК І БУЛО ПЕРЕДБАЧЕНО, в опублікованому звіті про людські права в Китаї недвозначно говориться про те, що Китай зробив надто малі поступи у припиненні переступлень людських прав, щоб надальше затримати статус упривілейованої країни у торговельних стосунках з Америкою. Хоча Державний департамент вже напередодні опублікування цього звіту натякав на сильну критику, то багато осіб не сподівались аж такої гострої критики, яка не дає можливости президентові Биллові Клінтонові пропонувати Китай як одну з країн для надання статусу упривілейованої країни в торгівлі.

У ВІВТОРОК, 1-ГО ЛЮТОГО, в Києві американська ядерно-енергетична компанія Дюк-Повер і виробниче об'єднання „Запорізька АЕС" підписали контракт, завдяки якому Україна може зняти з порядку денного проблему зберігання відпрацьованого ядерного палива. Раніше всі відходи перероблялися на підприємствах Красноярська. Одначе після розвалу СССР Росія відмовилася приймати відпрацьоване паливо з АЕС України. За погодженням з Державним атомним комітетом України виробниче об'єднання „Запорізька АЕС" оголосило міжнародний конкурс на проєкт сховища для відпадків. З восьми проєктів провідних компаній світу найкращим виявився проєкт американської фірми.

У ВІВТОРОК, 1-го лютого, президент Билл Клінтон у Білому Домі подав до загального відома свій вибір на заступника головного прокуратора країни, відповідального за відділ громадських прав в Департаменті юстиції. Його обранцем став мало відомий адвокат 37-літній негр Дівал Патрик.

ВИСОКОПОСТАВЛЕНІ урядові чинники заявляють, що президент Билл Клінтон є готов закінчити 19-літнє торговельне ембарго між В'єтнамом і ЗСА. На їх думку Президент прийшов до заключення, що час відновити торговельні стосунки та почати нормалізацію відносин. Разом з тим уважають, що Б. Клінтон також схвалить відкриття у Ганою бюра за'язків для допомоги американським підприємцям у В'єтнамі. Прибічники та дорадники Білого Дому відмовилися підтвердити рішення Президента у справі закінчення торговельного ембарґо, але інші урядові чинники уважають це тільки зволіканням з уваги на невдоволення ветеранів В'єтнамської війни. Ці останні закидають Президентові зраду ним даних раніше обіцянок їм і родинам загиблих у В'єтнамській війні американських вояків.

НА АВКЦІОНІ у Фініксі, Арізона, був проданий автомобіль Сталіна. Його купив за 96,900 дол. один з канадських музеїв. Автомобіль Сталіна — броньований ЗІЛ-110. Довгі роки він був у Східній Німеччині. Торік авто „вождя всіх народів" переправили у З'єднані Стейти. Пресове агентство Ройтер вказує, що всього в Совєтському Союзі було випущено 26 таких авт.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні
(202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)
Postmaster: Send adress changes to "Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Передплата на рік $40.00, на півроку-$22.00, на 3 місяці-$12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"
Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Мудре рішення парляменту в Японії

Під кінець минулого року сталася в Японії рідка в її історії погана подія: виявилося перекупство у передвиборчій партійній грі. У висліді — у парляментарних виборах програла Ліберально-демократична партія, яка була при владі 38 літ. Цей скандал відбився дуже прикро на економіці країни, яка славиться своїм багатством і велетенським промислом. Хоч у торгівлі зі закордоном балянс виявляв велику звишку, на внутрішньому ринку настала криза, спричинена психічною настановою загалу громадян. Уряд і парлямент опинилися перед дилемою: чи найбільше уваги присвятити такій реформі, яка внеможливила би подібну корупцію в майбутньому, чи авторитетом має бути економіка країни. Японський парлямент вибрав той другий шлях. Настала міжпартійна злагода, первісний різкий законопроєкт злагіднено й уможливлено прем'єрові Морігіро Госокава перевести всі зусилля ради оздоровлення захитаної економії.

Американське пресове аґенство Ассошіейтед Пресс принесла з Токіо обширне звідомлення, у якому подано, між іншим про цю „розводнену" реформу, яка перешкодить можливим передвиборчим шахрайствам. Воно нам не дуже цікаве: найцікавіше те, як державні мужі і політично зріла суспільність реаґують на помилку людців, що в політичному житті допускаються злочинних дій. Вони протидіють повторенню таких дій, але всю увагу звертають на внутрішнє міжпартійне замирення та на переведення спільними силами, одним фронтом, заходи ради економічного добра країни.

У демократичній системі з її широчезними вольностями трудно, чи просто неможливо згори виключити різне зловживання. Комісія етики в американському Конґресі раз-у-раз мусить розглядати різні „недогляди" конґресменів і сенаторів, і ті „недогляди" чи „помилки" не раз розгортаються у скандал. Але демократична система вможливлює виявлювання впору зловживань і карає винуватців. Тому нам тут, українцям в Америці й Канаді, цілком незрозумілими є такі явища в Україні, як „мафії", що безкарно розкрадають державне майно та мають у західніх банках мільйонові конта твердої валюти — коштом рідної держави. Найбільшим злом не є сам злочин, а підхід державної влади до злочину. Прерізні злочини й політичні скандали бувають у різних державах, але тамтешня верхівка виявляє їх, карає і старається протидіяти, щоб вони не повторилися. І саме тому, на тлі отакої сумної дійсности, спосіб, як уряд і парлямент поставилися до злочину політичної корупції — диктує подив для зрозуміння суті інтересу держави.

У новітній всесвітній історії Німеччина і Японія стали зразками: як вони допустилися жахливих злочинів — доба Адольфа Гітлера у Німеччині і несподіваний налет японського летунства на зосереджену у Перл Гарборі американську фльоту у 1941 році. Остаточно — Німеччина перетворилася буквально в одне велике румовище від альянтських налетів і Японія стала жертвою атомних бомб, скинених на Наґасакі й Гірошіму. І обидва ці народи зуміли піднятися з упадку на вершини своєї відбудови, ладу і добробуту.

Кожний народ має деякі свої природні пратаманності. Наприклад, жиди мають особливий хист до торгівлі, до розбудови малих підприємств у могутні концерни, — англійці дуже мовчазні, шотляндці — скупі. Але було б самогубством погоджуватися з притаманною українцям рисою вдачі — сваритися, ділитися, руйнувати, а не будувати. Чи це не стид, що склалася істина: якщо 10 німців сядуть за стіл, то заснують 10 фабрик, якщо 10 українців сядуть за стіл то заснують 10 політичних партій, які зараз же розсваряться. Держава України опинилася у цьому році на розстайних шляхах: до закріплення і розбудови або до загину. Чи не пора взяти собі за приклад до наслідування німців і японців.

Михайло Шпонтак

ВІДСІЧ ЄЛЬЦИНОВІ

Вислід російських виборів 12-го грудня 1993 року недвозначно ствердив, що приблизно половина виборців північного сусіда, виглядає, бажали б жити на рахунок народів „ближчого зарубіжжя" замість з чесної праці. Так думають не тільки послідовники Жиріновського, Комуністичної і Аграрної партій, але також і декотрі демократи такі як Міґранян, Козирєв та інші дорадники президента Боріса Єльцина. Тому солідарна відсіч російським націоналістам-шовіністам на останній зустрічі на вершинах Співдружности Незалежних Держав (СНД) у Ашгабаді, Туркменістан, 24-го грудня м. р. була відрадним і конструктивним потягненням для співжиття новопосталих незалежних держав після упадку СССР.

У статті п. з. „Колишні совєтські країни відкинули намагання Єльцина в справі оборони росіян за кордоном" Стівен Ерлангер Ню Йорк Таймс з 25-го грудня, пише, що на черговій зустрічі колишніх совєтських республік, згуртованих у СНД, у ситуації напруження через поновлення дій російського націоналізму-шовінізму, відкинули пропозицію президента Єльцина для уділення особливого стану (привілей) росіянам поселеним в кордонах новопосталих держав на руїнах совєтсько-російської імперії. Ситуація 25 мільйонів росіян, котрі проживають в країнах „близького зарубіжжя", була важливішою справою критики президентом Єльцином, ніби, що росіян трактують в новопосталих державах, особливо центральної Азії як другорядних громадян. Ще перед успіхами „ультранаціоналіста" Владіміра Жіріновського у виборах 12-го грудня, Єльцин скаржився в справі дискримінації його земляків у новопосталих державах для протистояння критики російських консерватистів. Декотрі з новопосталих держав, — продовжує автор, — властиво „зближались" до Москви для можливости полагодження економічної кризи та національних конфліктів як це сталось у випадках Грузії та Азербайджану. Але після тріюмфу Жіріновського приходить до певного протверезіння.

Зростання російського націоналізму-шовінізму стало важливою справою під час нарад зустрічі в Ашгабаді, звітував заступник МЗС України Борис Тарасюк присутнім кореспондентам засобів масової інформації. Заключна декляpація зустрічі підкреслює територіяльну недоторканість держав і „наполягає на членів СНД стримуватися від усяких дій, які можна трактувати як втручання у внутрішні справи, порушування інтересів суверенних держав та брак поваги до національної гідности народів". Накреслення ухвали, — продовжує автор, — яка ґарантувала б права національних меншин з уділенням росіянам „особливого стану" включно з можливим громадянством двох держав було відкинено з порядку нарад наслідком опозиції інших держав включно з Казахстаном і Україною. „Конституція Казахстану не передбачає таких справ", — сказав кореспондентам засобів масової інформації президент Нурсултан Назарбаєв. А як інформувала пресове агенство Ройтерс, Б. Тарасюк повідомив, що Україні вдалося вмістити в змісті декляpації зустрічі на вершинах таке речення: „Держави-члени є стривожені проявами імперіялізму, ксенофобії, релігійної нетерпимости, експансіонізму та шовінізму". Це речення, твердить автор, не було поміщене в остаточному тексті деклярації, яка „закликає до взаємного вирозуміння і підтримки в сучасних історичних обставинах трудного переходового періоду, коли формуються держави-члени Співдружности на тлі економічних криз та політичної нестійкости". Великі пляни „єдиної військової команди і об'єднаного економічного простору рубля Співдружности", продовжує автор, розвіялись в ніщо під час останнього року. Хоч країни-члени проголосили „економічний союз", ідея до ширшої митної юнії Співдружности, паралельно до Европейського Союзу не було осягнено. „Ми прийшли до висновку, ми є відмінні", заявив Н. Назарбаєв, президент Казахстану по закритті зустрічі. Зустріч ця була коротка, а більшість часу було використано на наради вдвох між Б. Єльцином і українським лідером, Леонідом Кравчуком; між Президентом Кравчуком і президентом Назарбаєвим; між вірменськими і азербайджанськими представниками; а Едвард Шеварнадзе, президент Грузії стрічав окремо п'ятьох представників інших держав.

Одначе, коли візія Співдружности зникає, підсумовує автор, впливи Росії зросли. Успадкувавши майже всі активи кол. Совєтського Союзу, нафту і газ, лісоматеріяли, армію з могутньою зброєю, Москва є спроможна кинути вістря сили проти слабших ко-

(Закінчення на стор. 6)

Юрій Стефанівський,
Львів

КОНВЕРСІЯ НА ЛЬВІВСЬКОМУ ЗАВОДІ

Львівський танкоремонтний завод до недавнього часу належав до підприємств, про які пересічні громадяни колишньої червоної імперії майже нічого не знали. А він є досить потужним підприємством з міцною економікою, на якому не лишень ремонтували стару бронетанкову техніку, але й створювали нові її види, причому на рівні світових стандартів.

Потеплення, яке сталося в міжнародній політиці останніх років, привело до того, що більшість підприємств військово-промислового комплексу в Україні та інших державах на території небіжчика СССР, змушені згортати виробництво непотрібної в такій кількості військової техніки і переходили на випуск іншої продукції. Процеси конверсії проходять боляче, підприємства скорочують обсяги виробництва, банкрутують, а їхні висококваліфіковані працівники залишаються без роботи. Щоб якось вижити, на багатьох найсучасніших заводах почали замість найновіших ракет продукувати граблі та лопати, доводячи тим самим саму ідею конверсії до абсурду.

Така перспектива очікувала й львівських танкоремонтників, яких вже на початку 1991 року Москва позбавила державних військових замовлень. Головною причиною упередженого відношення чиновників з Міністерства оборони колишнього СССР було те, що колектив заводу брав активну участь у боротьбі за демократизацію суспільства, підтримавши на виборах Верховної Ради спочатку СССР, а потім України кандидатів від демократичного бльоку. Вже тоді, у 1990 році на одному з мітинґів, що проходив на території військового заводу, на ґарматному стволі щойно відремонтованого танка робітники підняли синьо-жовтий прапор.

Попри сподівання Кремля керівництво і працівники заводу виявились готовими до такого повороту подій. За короткий час, всього за три місяці, виробничники разом З Київським Технологічним Інститутом розробили технічну документацію і запровадили у виробництво гусеничний тягач ТГУ-0-05. Цей універсальний аґрегат призначений для проведення аварійних та відновлюваних робіт в районах стихійних лих, буксування важких причепів, прокладання доріг, розчистки завалів, виготовляється на базі танків типу-54, Т-55, Т-62. Він користується великим попитом в Україні та за її межами. Нещодавно підприємство почало випускати базу для важких підйомних кранів КГС-16 потужністю 16 тонн, виробництво яких організовано у Броварах, що біля Києва. Туди вже на початку грудня відправлено їх 25 штук.

Для виготовлення тягачів, баз кранів, пожежних машин, які також виготовляють на заводі, використовують бойові машини, що відслужили свій термін в армії і мали йти в металобрухт.

Львівському танкоремонтному заводові Урядом нашої держави доручено знищення усіх танків в Україні, які підпадають під дію угоди про скорочення звичайних озброєнь. Відомо, що лишень 5 відс. цієї бронетехніки дозволяється переобладнувати для мирних потреб, решта повинна йти на металобрухт. У теперішніх умовах для України — це завелика розкіш.

Міжнародні угоди повинні виконуватися і заводські фахівці знайшли вихід. Власними силами вони сконструювали трактор ЛРМЗ-450 і розпочали його виробництво, використовуючи для цього виключно деталі із знищених танків. Після розпаду СССР виробництво надпотужних тракторів залишилось в Росії, в Санкт-Петербурзі, а для обробки величезних площ сільськогосподарських угідь Сходу і Півдня України вони доконечно потрібні. Крім того, значна частина родючих чорноземів південного реґіону нашої держави є вилученими із сільськогосподарського обігу через їх засоленість і уможливити їхнє використання можна тільки глибокою — на 70—80 сантиметрів — оранкою. Львівському тракторові це зробити по силах. На ньому встановлено силовий агрегат потужністю 450 кінських сил, на який переробляють 580-сильний танковий двигун. ЛРМЗ-450 розрахований на роботу із дев'ятикорпусним плугом та іншим реманентом, що виготовляється під трактори совєтського виробництва. Тиск на ґрунт нашого трактора складає усього 0,6 кілограма на квадратний сантиметр, замість 6 у російського К-700 і тому не псує ріллю. Витрата палива в нього значно менша від того ж К-700 і складає всього 23 літри на гектар оранки.

За допомогою асоціяції Український пасажирський транспорт (Укрпастранс) у 1993 році розпочав випуск міських автобусів великої місткости, кузов та шасі яких виготовляються танкоремонтниками, а інші вузли постановляються покищо з Росії. Споживачам вже в цьому році відправлено 35 автобусів і тепер виробничники в рамках програми „Український автобус" разом із іншими машинобудівниками України працюють над переходом на комплектацію вузлами вітчизняного виробництва.

Рік тому розпочала працювати дільниця виробництва мистецьки виконаних люстер та світильників. Во-

(Закінчення на стор. 6-ій)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує Лев Яцкевич

Загроза нестачі питної води

У газеті „Франкфуртер Рундшав" появилася тривожна стаття про нестачу прісної води в Німеччині. Виявляється, що Західня Німеччина з приводу великого забруднення навкілля не уникнула цієї проблеми, що стає дійсністю у багатьох країнах світу. У висліді, міністер природного довкілля Гессену заявив, що поміж Рейном та Мейном незабаром забракне питної води, що може довести до її обмеження (реґляментації). Ця сама доля загрожує навколишнім теренам міста Гамбурґу та теренам, розташованим в Північній Надренії та Вестфалії.

Але де шукати за причинами нестачі прісної води? Причин багато, а одну з них становить нерівномірний розподіл природних ресурсів питної води. Оновленні цього нерівномірного розподілу води, стоять на перешкоді густі мережі автомобільних шляхів, так званих „автобанів", покритих густим шаром бетону, що становлять перешкоду у всяканні дощової води в землю, яку здебільшого відводять до каналізаційної системи. А ця частина дощової води, що всякає в землю, звичайно вже так забруднена, що краще було б її унапрямити безпосередньо до очисних фільтрів. Особливий брак прісної води відчувається на обширах, на яких розвинутий промисел, що запотребовує воду у великих кількостях. За приклад може правити паперовий промисел, у якому для виробництва одного кілограма бездеревного паперу треба стільки води, що її вистачило б на однотижневе запотребування для тричленного домашнього господарства.

Але, всупереч усім зусиллям промислу для багатократного використання тієї самої кількости води, ці всі експерименти, здебільшого, виявилися невдачними, а шкоди зумовлені втратою ґрунтових вод, ніхто не був в силі направити. Атмосферичні опади також не були спроможні збалянсувати заподіяних водних втрат, у висліді висихання струмків та поступової експлуатації щораз більших рільничих теренів землі.

У районі Дюсельдорфу, ґрунтові води позникали на просторі 270 квадратних кілометрів усупереч законам, що ґрунтові води можуть бути уживані тільки, як питна вода. Якщо мова про водні резерви, то їх придатність також дуже проблематична, з уваги на їх річкове походження та домішки різних мінералів і органічних сполук. У висліді збільшення шкідливих речовин в річкових водах, збільшуються значно кошти фільтрування води згідно з інформаціями Німецького федерального союзу господарювання ґазом та водою в часі між 1970 та 1981 роками. Інвестиційні кошти нових фільтраційних уладжень збільшилися на 330 відс. Але, незважаючи на ті високі кошти, не завжди можна було можливо усунути з води всі шкідливі речовини. Те саме стосується зменшення надмірно високого відсотку солі в ріках. У висліді 730,000 жителів Дюссельдорфу мусить пити воду семикратно більше за солену, ніж на те дозволють німецькі закони.

Не слід притому забувати, що сіль, не тільки зумовлює надмірний тиск крови, але розпускає теж шкідливі для здоров'я важкі метали, такі, як оливо й цинк. Крім цього складник солі, хлор, якого неприємний запах, не тільки відштовхує людину від пиття води, але творить теж нові шкідливі речовини (хлороформ та хлорини) Деякі лікарі підозрівають, що ті речовини — пістрякотворчі.

Звичайно, існують можливості поліпшити цей стан шляхом обмеженняя користування прісною водою або користування нею більш раціонально. Для промислу це означає, що цю саму воду слід вживати двічі або навіть тричі. Але в жодному випадку не слід для промислових цілей вживати високоякісну ґрунтову воду.

Цікавим прикладом в цьому аспекті може правити Ізраїль, в якому фабрики можна споруджувати щойно тоді, коли її майбутні власники зможуть доказати, що вони в проєкті фабрики мають передбачену систему ощадження води, шляхом її щонайменше двократного використання.

Слід також користуватися ощадніше й більш раціонально прісною водою в хатній системі. Маємо тут на увазі сполікування туалет, для яких щоденно вживається 50 літрів води. На думку автора, згаданої на початку статті, для цієї цілі можна б користуватися дешевшою водою, вже використаною в купальні або умивальниці. Але центральне значення має консервація води, на яку держава повинна покласти акцент пріоритету питної води.

У цій системі всі порушники та занечищувачі води повинні відповідати перед судом за свої вчинки. Але всі ті обмеження та каральні закони мають свій сенс та вагу щойно тоді, якщо стануть дійсністю без проволоки з уваги на те, що для забезпечення людей доброю прісною водою вибила давно вже 12-та година, й то не тільки в Німеччині, але й в цілому світі.

Д-р Тамара Булат

„... ДАЛЕКО КРАЩЕ ВІД СОЛОВЬЯ..."

II

Довелося мені побачити Івана Козловського, так би мовити, без гриму, ще у родинному колі, хоча в готельній обстановці. Співак приїхав до Києва на запрошення Спілки кінематографістів, що влаштувала у Будинку кіно вечір, присвячений Олександрові Довженкові.—50-літтю від появи його кінофільму „Земля". Телефоном ми домовилися зустрітися у готелі. Принесла замість традиційного букету — гілку розцвілої вишні. Співак трохи запізнювався. У його трикімнатному номері була рідна сестра, що приїхала з Мар'янівки. Проста, сільська жінка, кмітлива, із швидким темпом мови. Я з нею залюбки гомоніла, щоб пізнати краще родинні прикмети Козловських. Коли співак зайшов до кімнати (знову ж таки рвучко, легкою ходою), привітався зі мною, наче ми вчора бачилися, і одразу до сестри: „Ну, кажи, хто потрапив у в'язницю, у кого хата згоріла? Ти ж так собі не прийдеш. Чим треба допомагати?" Уся розмова велася з характерною для людей з українського села грайливою посмішкою, гумористичним сприйняттям новин, але й належним розумінням, коли йшлося про важливі справи. Я помітила, що цього разу українська мова Козловського була бездоганно чистою, народною; слова і вирази, що формувалися у підсвідомості, відзначалися привабливою легкістю, невимушеністю і плинністю.

На вечорі у Будинку кіно Іван Козловський був у центрі уваги присутніх. Тоді на сцені співав дитячий хор з Мар'янівки, до якого пізніше приєднався співак і навіть разом із дітьми почав танцювати. Цей хор, що співав розшифровані музикологом Лесею Цалай мелодії із старовинних рукописів та ірмолоїв, а також забуті твори давніх українських композиторів, перебував під особливою зворушливою опікою Івана Козловського. Він матеріяльно допомагав школі, купував музичні інструменти. Один штрих заліг у пам'яті. Іван Козловський сказав мені, що директорка мар'янівського Будинку культури (не школи) звернулася до нього з проханням допомогти купити за 100,000 крб. інструменти і апаратуру для естрадних вечорів. „Як же воно буде?", — трохи розгублено спитав він і додав: „Звичайно, я дам гроші. Але, може, якось треба пояснити... Чи не змогли б ви як музиколог переконати директорку в тому, що справа, яку роблять у дитячому хорі, є надзвичайно важливою для культури і вона ж (справа) може не витримати „конкуренції"?"

Усвідомлення необхідности збереження художніх цінностей української культури минулого, народних звичаїв і пісенних зразків підтверджується усією творчою діяльністю Івана Козловського — оперного співака, який дебютував у Полтаві в опері Івана Котляревського „Наталка Полтавка" (оперний репертуар співака становив понад п'ятдесят творів), і режисера — саме під його режисурою була поставлена опера „Катерина" Миколи Аркаса в ансамблі опери Великого театру в Москві на честь 125-ліття від дня народження Тараса Шевченка.

Важко передати радість багатьох музикантів і шанувальників народного та релігійного співу, коли вони почули на одній із платівок ошатно виданого альбому з голосом Козловського цілий набір українських колядок і щедрівок. Не забуваймо, що це був 1957 рік. Хор під керуванням Клавдія Птиці та Іван Козловський виконали багато років заборонені совєтською владою, а для багатьох вже й незнані, шедеври української пісенної культури. Співак вкладав у поетичні образи — „Нова радість стала, яка не бувала...", „Радуйся, земле, син Божий народився", „У всьому світі стала новина" — глибокий зміст перемоги над злом і насиллям, а також властиву народові нездоланну силу високих моральних устоїв. Голос співака звучав, вживаючи староукраїнський термін, лепно, він підносився до склепінь залі і сягав небесної височини. Цьому сприяли темпові відтяжки, зупинки і протягування звуку після змістово значущих слів і навіть окремих складів (Син Божий— народив—ся—). Так співав лише Козловський. Навіть приголосні звуки він вокалізував, розспівував. У його мистецтві порушення музичного тексту не мало деструктивного характеру. Воно було виявом творчої індивідуальности, для якої пісенна, співацька традиція означала безмежно розлогий стиль цілісної хорової культури, здавна утриманий народною і професійною виконавською сталістю.

Показово, що Козловського цікавили твори його сучасників, які подавали власні варіянти гармонізацій народних пісень. У репертуарі співака були Шевченкові „Думи мої" в обробці Михайла Вериківського „Реве та стогне Дніпр широкий" в обробці Віктора Косенка, а також „Стоїть явір над водою" в обробці Олеся Чишка, „Ой темная та невидимая ніченька", „Якби мені не тиночки" в обробці Бориса Лятошинського, „Ой видно село" в обробці Костя Богуславського, „Засвистали козаченьки" в обробці Лева Ревуцького і багато інших обробок і сольоспівів українських композиторів.

Закінчення буде.

ВЕРХОВИНО, СВІТКУ ТИ НАШ!

Заходами Івано-Франківської обласної державної адміністрації, українського об'єднання „Гуцульщина", Об'єдання Гуцулів у західній діяспорі та Прикарпатського університету ім. В. Стефаника, 17-го — 22-го серпня 1993 року відбувся Перший світовий конгрес гуцулів в Україні. Треба сказати, що відбулася історичного значення подія, бо вперше такий організований конгрес відбули гуцули у вільній Україні, в Івано-Франківському, хоч, на мою скромну думку, він повинен відбутися на території Гуцульщини, принаймні — в Коломиї.

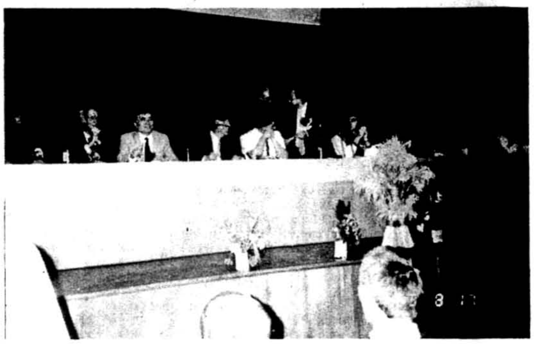
Вже 16го серпня почали з'їжджатися гуцули до готелю „Україна" в Івано-Франківському. Прибули вони з різних сіл і міст Гуцульщини і цілої України, а також зі Західньої діяспори — Америки, Канади, Німеччини, Румунії, Великобританії та Бразилії. Від гуцульського Товариства „Черемош" у Філядельфії делегатами були Євдокія Сороханюк, Стефанія Чорна, А. Опарик і Д. Ткачук. Всіх делегатів і гостей з діяспори було 52 особи.

Й ось довгожданий день 17-го серпня. О год. 10 в приміщенні Обласної державної адміністрації Івано-Франківського, в присутності шести сотень делегатів і гостей, під звуки трембіт і „Ще не вмерла Україна", голова Організаційного Комітету Іван Шовковий відкриває конгрес, а ієрархи українських церков відправили Молебень в намірենні конгресу. Опісля ішло привітання, покликання почесної президії, прийняття програмних матеріялів і т.д. Першим відчитано зворушливий привіт від Президента України Л. Кравчука, особисто вітав конгрес голова обласної Ради та інші. Від гуцулів з діяспори вітали голова Об'єднання Гуцулів Василь Барчук, Гамільтон і Іван Андрусяк — Торонто, Канада. З Америки — Дмитро Ткачук з Філядельфії, він зацитував знамениті слова Василя Симоненка: „Хай мовчать Америки й Росії, коли я з тобою говорю". Перефразовуючи їх, промовець сказав: „Хай мовчать вороги і їх поплентачі, коли говорить славне гуцульське плем'я!" З Великої Британії виступали з привітами В. Потяк і А. Ясельський, як рівнож з інших країн.

Згодом почалися доповіді і сесії наших науковців на актуальні теми: освіта, література, мистецтво, визвольні змагання, державність, економіка, екологія, религія, діяспора та інші. Їх було виголошено понад сто. Жаль, що фізично неможливо їх усіх вислухати, але радісно на душі, що Гуцульщина має так багато уболівальників, дослідників у науковому і мистецькому світі.

Увечорі того пам'ятного дня відбувся так званий Привітальний концерт мистецьких народних груп сіл і міст Гуцульщини в обласнім музичнім театрі. Концерт провадила Христина Стебельська. Тут вже не було меж душевному задоволенню. Від малих діточок, аматорів, до професійних і заслужених артистів України — все проходило на високому рівні. Кожен виступ просто дихав відданістю і любов'ю до пісні, музики, танцю, народних традицій, до рідної вічно живої Гуцульщини. Решта чотири дні конгресу були виїзними: делегати автобусами подорожували по Гуцульщині — до Яремча, Ворохти, Ільми, Верховини (Жаб'є), Криворівні, Яворова, Косова, Н. Березова, Коломиї. Всюди відбувалися милі зустрічі — привітання, віча з виступами представників місцевого населення та їхніх мистецьких ансамблів, відвідини музеїв базарів, пам'яткових історичних місць.

Закриття конгресу відбулося в місті Коломиї і однією з його точок була участь у посвяченні пам'ятника Тарасові Шевченкові. Опісля того ж самого дня в Тисовому заповіднику, в околиці села Княждвора, відбулася прощальна гостина з музикою і танцями. У лісі, в спеціяльно на той час збудованій залі, з гарно застеленими і щедрими столами присутні, до двохсот осіб, в дружній атмосфері провели вечір з підсумковми виступами організаторів конгресу і делегатів. Виступив між іншими делегат з Канади Стефан Бакай, який розповів, як він колись працював у цьому заповіднику, та як колишній житель Княждвора побудував у ньому придорожну капличку у пам'ять своєї родини, знищеної московсько-большевицьким режимом. Присутні висловили Бакаєві співчуття та признання.

Президія Першого конгресу гуцулів в Івано-Франківському

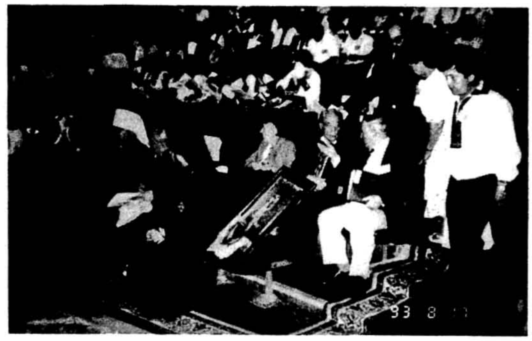
За майже сім днів конгресу ми всі перезнайомилися між собою і стали як одна велика родина. І хоч були змучено до краю, але розходитися не хотілося, зате побажали собі знову зустрітися на наступному конгресі в 1994 році. Перший конгрес — це була проба сил і можливостей, він вибрав Координаційну Ради яку очолив голова Українського Об'єднання „Гуцульщина" у Верховині (Жаб'є) Дмитро Ватаманюк. Схвалено ряд резолюцій і вернень. Наступний конгрес, тобто Другий, мав би зробити огляд пророблені праці, довершити об'єднання всіх гуцульських громад Гуцульщини, і за її межами. Також плянується прийняття статуту, вибори Головної Управи і з'ясування питання, де буде заснований Гуцульський Центр — На Гуцульщині чи поза її межами? Щодо цього вже почалася дискусія в пресі. Дав би Бог, щоб вона не принесла шкоди організованому життю гуцулів, так як сталося в 60-их роках в діяспорі. Через надмірну амбіцію двох з науковими титулами осіб і декількох їхніх соратників нам, гуцулам, не вдалося вповні об'єднатися в сильну гуцульську репрезентацію на чужині. Хочу вірити, що в рідній Гуцульщині того статися не може.

Момент посвячення пам'ятника Т. Шевченкові в Коломиї

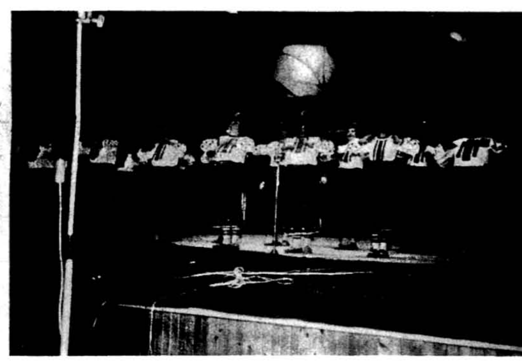
Отже, роз'їхалися ми в роздумах, були серед них навіть такі: а чи треба такого конгресу? Такої праці і кошту? Вважаю, що помимо деяких недоліків, яких завжди тяжко уникнути, Перший гуцульський конгрес відбувся вдало, в цілому на високому рівні, за що належиться подяка і признання Організаційному Комітетові, ієрархам українських Церков, науковцям, мистцям, артистам, усім гуцулкам і гуцулам, газдам і газдиням, які так щиро нас зустрічали і гостили у своїх селах, містах і своїх гражддах, та всім, хто чим-небудь причинився до цього першого сітового злету гуцулів. Для гуцулів-автохтонів цей Перший конгрес — **історична подія, бо подібного збору з такою широкою програмою в самостійницько - державницькому дусі, здається, Гуцульщина ще не переживала, минаючи участь гуцулів у визвольних змаганнях, та просвітньо-громадське, кооперативне, національно-політичне організоване життя до Другої світової війни.**

Після п'тдесятирічної неволі і московсько-большевицького терору Перший конгрес дав гуцулам можливіст відчути, що вони вільні у великій родині українській, можуть свобідно працювати задля кращого майбутнього своєї родини, організацій, Церкви, свого краю та вільної Української Держави.

У залі конгресу

Користаючи з нагоди, хочу коротенько розповісти про подію, яка відбувалася майже одночасно з конгресом. Це Третій гуцульський фестиваль. Він проходив 27-го — 29-го серпня в м. Рахові Закрпатської области. То була також небуденна імпреза, яка забрала багато часу і труду. То був конкурсний фестиваль кращих народних мистецьких груп і ансамблів Вижницького і Путилівського районів Чернівецької области, Косівського, Верховинського, Надвірнянського районів і міста Яремче Івано-Франківської области, Рахівського району Закарпатської области, а також артисти-аматори з Румунії, Словаччини, Мадярщини та представники діяспори. Під час відкриття виступив з сердечним привітом гуцул міністер транспорту України Орест Климпуш.

Під час Третього гуцульського фестивалю у Рахові

Пісня і музика, вогнистий гуцульський танець „аркан", гарні постаті молодих виконавців в різноманітних мальовничих одягах краю — бракує слів, щоб розповісти про це. Як радісно, що я тут, на своїй Гуцульщині у вільній Україні! „Яка краса — відродження країни!" — як писав поет. Та закрадається чорна думка: а що далі? Чи встоїть Україна в такій тяжкій ситуації? Але жУкраїна — це ми. Не сумуймо, а працюймо, борімся! Згадуймо слова безсмертної Лесі: „Ні, я буду крізь сльози сміятись, серед лиха співати пісні, без надії таки сподіватись, жити буду — геть думи сумні!"

Дмитро Ткачук,
учасник Першого
конгресу гуцулів і Третього
гуцульського фестивалю

Понад мільйон долярів пройшло через касу АУТЗК

8-го січня минуло 14 років як в Едмонтоні постало невелике Альбертське Українське Товариство Збереження Культури, але через його касу вже пройшло понад мільйон долярів на різні українські цілі. Його Управа складається з п'яти осіб, т.зв. губернаторів, і восьми директорів, членство звичайно коливається коло півсотні, а членська вкладка виносить 1 дол. на рік. Проте воно має т.зв. „харитативне число" і тому може давати посвідки, важні для доходового податку, а тим самим всі жертводавці є певні, що їхні гроші йдуть на якісь добрі цілі, перевірені і затверджені урядом. Вся Управа — це безплатні добровольці, що, свідомі великих потреб нашої спільноти в Канаді, без жодної винагороди віддають свій час і знання організації. Єдиною їх винагородою є почуття добре сповненого обов'язку, а зокрема радість з успіхів. А успіхів воно зазнало досі чимало.

Оце, наприклад, 17—18 вересня минулого року АУТЗК зорганізувало т.зв. касино, заробило майже 40,000 дол., а зароблені гроші розподілило на такі цілі чи організації: 15,000 дол. на Конгрес Українців Канади (КУК), точніше: 5,000 дол. на Централю КУК у Вінніпезі, що мусить вже змінити свою комп'ютерську систему; 5,000 дол. на Провінційну Раду КУК, що потребує менш-більш стільки на зорганізування т.зв. „українського дня" на Селі Спадщини Української Культури (ССУК); і останніх 5,000 дол. на пам'ятник українським піонерам перед парляментом Альберти в Едмонтоні, споруджений заходами Комітету 100-ліття поселення при ПР КУК; 4,500 дол. на катедру українського фольклору в університеті Альберти; 2,500 дол. на Канадський Інститут Українських Студій в університеті Альберти; 2,000 дол. на Інститут св. Івана в Едмонтоні; 2,000 дол. на Канадську Фундацію Українських Студій (КФУС), яка минулого вересня разом з Науковим Товариством ім. Шевченка і КІУС видала останні три томи англомовної азбучної Енциклопедії України — діло, що тривало 17 років і коштувало понад 5 мільйонів!; 2,000 дол. на Село СУК в Елк Айленд Парку біля Едмонтону; 2,000 на потреби Товариства батьків за двомовне шкільництво; 2,000 на Пласт, в Домі якого звичайно відбуваються всякі збори АУТЗК; 2,000 на транспортацію дітей до двомовних шкіл; 1,000 на хор „Дніпро", який торік святкував своє 40-річчя служби українській спільноті піснею; 1,000 на Українське Музичне Товариство, яке вже кільканадцять років під проводом маестра Володимира Колесника влаштовує літні дириґентські курси щоб було кому дириґувати нашими хорами; по 500 на садочки при катедрах св. Івана і св. Йосафата в Едмонтоні; 1,000 на Український Студентський Клюб при університеті Альберти; 500 дол. на Музей ЛУКЖК при катедрі св. Йосафата і 400 дол. на фестиваль „Ківоніс", на стипендії студентам, що грають українську музику. У теперішні економічно тяжкі часи це не абияка поміч і тому належиться велика подяка всім тим, які, не жаліють свого часу, йдуть працювати при касино.

У зв'язку з подіями на Україні виникла потреба внести певні зміни у статут Товариства, щоб могти помагати Україні. У лютому 1990 року Товариство прийняло у свої ряди „Альбертських приятелів Руху" під проводом Нестора Макуха і Михайла Саварина, яке, в свою чергу, користуючись посвідками АУТЗК, фінансувало подорож до Канади багатьом політичним діячам, науковцям чи літераторам (Чорновіл, Горинь, Осадчий, Міщенко, Головатий, Філенко і т.д.); 2 роки тому оплатили подорож на Україну 15-ом учителям англійської мови, які там вели курси англійської мови для місцевих учителів; допомагало фінансово у спровадженні хліборобів з України на практику в Канаді; допомагало університетові „Києво-Могилянська Академія" і т.д. Крім того, АУТЗК відкрило окреме конто на Фонд Дітям Чорнобиля і стало збирати гроші на панахидах і похоронах різних людей, рідні яких, „замість квітів" на могилу померших, просили складати пожертви на „нев'янучий вінок" на поміч дітям — жертвам Чорнобиля.

Звичайно така збірка приносила тисячу долярів ,а то й дві чи три. Призбиравши в той спосіб коло 15,000 дол. АУТЗК тоді купувало в Мюнхені ліки (звичайно по зниженій гуртовій ціні), а д-р В. М'ялковський брав їх на своє авто і віз прямо до якогось шпиталю в Україні, на лікування потерпілої молоді. До нас приходили опісля листи подяки і то не лише від лікарів, завідуючих шпиталями, але й від дітвори. М'ялковський і Комаринський є в Управі Українського Червоного Хреста в Мюнхені і ми маємо до них повне довір'я, що ліки підуть на лікування дітвори, а не на чорний ринок. Жертводавці за свої пожертви у пам'ять померлих дістають посвідки до доходового податку. Годі уявити кращий жест після смерти улюбленої особи і хотілося б, щоб якнайбільше патріотичних родин так робило, йдучи за прикладом таких родин як Триліх, Басараб, Радьо, Кейван, Гошовський, Микитів, Залуцький, Климкович та інші. Досі ми вже два рази висилали ліки в той спосіб, а незабаром вишлемо третій раз. Це не перешкоджає теж просити рівночасно про датки на такі місцеві потреби як Фундації Пістряка, Легень, Серця і т.п., хто на що хоче, хай складає.

Для зацікавлених згадаємо, що АУТЗК було засноване 8-го січня 1980 р. з конкретною ціллю: побудувати з нагоди 75-річчя провінції на Селі СУК пам'ятник українським піонерам. Основниками Товариства тоді були (підписали інкорпораційні документи): Віра і Василь Кунди (інж. Василь Кунда був тоді якраз головою ПР КУК), посол Іван Батюк, св. п. Григорій Якимечко і Петро Саварин, а заінкорпорував його адв. Ігор Брода. То й же посол Іван Батюк був першим головою Товариства, а після нього очолювали Товариство по черзі Василь Кунда, Дмитро Тодосійчук, Віра Кунда, а тепер Петро Саварин. Пам'ятник українським піонерам, що коштував коло 40,000 дол., був збудований за проєктом найбільшого скульптора Канади д-ра Лева Молодожанина на пропозицію св. п. Романа Осташевського, який і вів з ним переговори в тій справі і був до своєї смерти активним членом Товариства. Відкрив його 10-го серпня 1980 р. тодішній прем'єр Альберти Пітер Логід, а за залишені зі збірки фонди поставлено ще й бюст батька української еміграції до Канади д-ра Йосифа Олеськова і випущено пропам'ятні монети і картки. Давно вже немає серед живих першого директора Села СУК Р. Осташевського, але Село є, і пам'ятники стоять, у вічну пам'ять тим, що закладали фундамент під наше життя в Канаді.

Лишимо історикам детальний перелік, що робило чи зробило наше Товариство за 14 років свого існування, але деякі речі згадаємо ще тепер і так, окремо дбаючи про збереження української культури, АУТЗК фінансувало чимало т. зв. „концертів спадщини" (організував Осташевський), а в пам'ять славного мистця Канади св. п. Василя Курилика воно заангажувало композитора Юрія Фіялу написати окрему симфонію. Опісля Товариство теж заплатило композиторові Мар'янові Кузанові за написання ораторії до поеми Шевченка „Неофіти", згодом чудово виконану хором „Дніпро" і едмонтонською симфонічною оркестрою. Той же композитор Кузан на замовлення нашого Товариства написав музику на слова поеми Шевченка „Посланіє", яку ми плянували на 100-річчя українського поселення в Канаді, але яка ще досі чекає свого виконання, бо немає фондів і відважних виконати. Це лише приклади окремих проєктів, бо в основі Товариство існує фінансувати різні культурні проєкти української спільноти в Канаді без огляду на те, хто їх ініціює чи виконує, як і працю КУК. До речі, прямо на КУК, провінційну Раду чи едмонтонський відділ АУТЗК досі видало вже коло 200,000 дол. Окремі значні суми пішли, зокрема, на: Енциклопедію України англійською і українською мовами (кілька разів приїжджали сюди св. п. В. Кубійович і А. Фіголь); Канадський Інститут Українських Студій і Канадську Фундацію Українських Студій; катедру фольклору, Село СУК; двомовні школи; Світовий Конгрес Вільних Українців; Український Центр Засобів і Розвитку при Ґрент МекЮен коледжі; Українсько-Канадський Дослідчо-Документаційний Центр (що випродукував широковідомий фільм „Жнива розпачу", а тепер готує другий фільм „Україна в Другій світовій війні"); „Українську книгарню" у Форт Едмонтон; Музей ЛУКЖК; Пам'ятник жертвам Голоду і т.д.

На кінець треба згадати, що великий Альбертський проєкт ПР КУК, Дому Опіки св. Михаїла і АУТЗК „На здоров'я", на який зібрано майже 400,000 дол. самою готівкою (крім кількох мільйонів шпитального устаткування, одежі, медицини і т.п., які забрала на Україну „Мрія") теж не пройшло без участи Товариства: касир Товариства Віра Кунда виписала кілька тисяч посвідок жертводавцям! В подібний спосіб наше Товариство служило теж іншим акціям, наприклад, Комітетові 100-річчя ПР КУК, який поставив пам'ятник піонерам перед парляментом Альберти, КУК Веґривілю, що теж ставив пам'ятник, та іншим. Тепер наше Товариство співпрацює із Українським Медичним Товариством Альберти під проводом д-рів Талпаша і Максимовича, що видає для України медичні підручники з Англії українською мовою.

Хочемо закінчити ці наші нотатки до історії АУТЗК ствердженням, що жертвенність канадців назагал досить висока, якщо не дуже висока. Згідно зі статистикою, в 1992 році 5.5 мільйона канадців пожертвували на різні харитативні цілі коло 3.5 більйона дол. Тут не входять дрібні пожертви, про які податковці навіть не згадують у своїх звітах для міністерства податків і за які не звітують близько 70,000 харитативних організацій, що існують в Канаді ц.р. Збірка „Юнайтед вей" в самому Едмонтоні 1992 р. принесла 230 мільйонів дол. Треба тільки радіти, що й свідома українська спільнота Канади не лишається щодо жертвенности позаду, а при тому не забуває свого коріння, своїх братів і сестер в Україні, що змага-

(Закінчення на стор. 6)

Огляд праці 64-го Відділу СУА

19 грудня 1993 р. відбулися Загальні збори 64-го Відділу СУА в Ню Йорку, якими проводила Лідія Крушельницька, а секретарювала Слава Ребель. Звітування членок Управи точно віддзеркалило пророблену працю в 1993 році. На кінець року Відділ нараховував 75 членок. Померли Стефанія Нагірна, Євстахія Шуган та Ірина Щербанюк, яких учасниці зборів пом'янули мовчанкою. Прибули дві нові членки: Ірина Зєлик і Оксана Кузишин. Секретарка Л. Артимишин подала, що відбулося 10 засідань Управи.

З дуже професійного звіту, виготовленого фінансовою секретаркою Софією Салдан, бачимо, що праця Відділу була успішною.

Різдвяний базар дав чистого прибутку 1,290 дол., на потреби Відділу членки склали 202 дол. Зі спадку св. п. Ірини Щербанюк одержано 1,500 дол. В розходах найбільші позиції це: обов'язкові вплати до Централі і оплата за 5 делегаток на XXIII Конвенцію СУА. Вкладки членок далеко не покривають видатків, тому Відділ влаштовує базар і надіється на жертвенність членок.

Делегатками на Конвенцію, крім голови Ніни Самокіш, були: Дарія Костів, Софія Салдан, Галина Ціґаш і Наталія Білоус. Участь брали почесна голова Іванна Рожанковська, голова Марія Савчак, пресова референтка СУА Христя Навроцька і три членки як гості.

Уляна Старосольська — культурно-освітня референтка — приготовила програми просфори і свяченого. В лютому Стефанія Дзюбак з України розповіла про боротьбу УПА, членом санітарної служби якої вона була, а опісля політв'язнем. Гворила вона про свої мандрування селами Галичини та поміч наших селян борцям за волю.

У червні на ширших сходинах делеґатки на Конвенцію ділилися своїми враженнями з членками. У жовтні, в річницю смерти незабутньої колишньої голови і членки Управи Відділу св. п. Марії Даниш, влаштовано поминальну зустріч, що відбулася в домі НТШ, в якій взяли участь громадянство та членки СУА. Покійну, як членку управи Українського Музею, згадували з великою пошаною Іванна Рожанковська, а як людину — Микола Руденко, „Людину з великої літери", за його словами. Директор Музею Марія Шуст говорила від управи УМ. Дочка покійної Наталія Даниш висловила велику вдячність 64-му Відділові за влаштування цієї поминальної тризни, а всім за участь у ній.

Завдяки Вірі і Антонові Шумейкам, які подарували на льотерію подорож в Україну, 64-ий Відділ з продажу квитків передав 1,820 дол., а разом з датками гостей і членок передано в пам'ять Марії Даниш на Будівельний фонд Українського Музею 3,800 дол.

Український Музей дістає велику підтримку від членок Відділу, які склали торік 26,795 дол. Членками управи УМ є Іванна Рожанковська, Марія Савчак, Лідія Крушельницька, Любомира Артимишин і Анна Алиськевич, яка є теж головою Комітету Збірки Фондів на Будову УМ. Любов Волинець є куратором етнографічної збірки і проводить курси вишивання, Лариса Зєлик — курс роблення герданів і Ярослава Стасюк — обрядового печива.

Журнал „Наше Життя" отримує підтримку Відділу: уфундовано дитячу сторінку (250 дол.), з нагоди 50-ліття — 250 дол. від Відділу — датки від окремих членок 220 дол. і пожертви в пам'ять померлих — 80 дол. Відділ також передплачує журнал для Союзу Українок в Києві і Синевідську. 8 членок передплачує журнал для своїх рідних в Україні. Стипендійна Акція має велику підтримку від подружжя В. і С. Сливоцьких, які вплатили торік 10,000 дол., а членки І. Рожанковська, Л. Прокоп, М. Савицька і Л. Артимишин — 980 дол. На допомогу Україні видано 310 дол.

Мистецька референтка Л. Артимишин при допомозі Х. Навроцької і Г. Ціґаш провела покази історичних одягів у Бавнд Бруку і Філядельфії. Оба покази були дуже вдалі.

Х. Навроцька, яка підготовляла цьогорічний базар, подякувала членкам, що допомагали, зокрема за датки, членкам далекого віддалення, які завжди відгукуються на її прохання.

Голова Ніна Самокіш у своєму звіті підсумувала працю окремих референтур і закликала до помочі у приєднанні нових членок для зміцнення праці Відділу.

Голова контрольної комісії Оксана Рак звітувала з проведеної перевірки книговодства, яке було ведене зразково, а після короткої дискусії над звітами подала внесок на їхнє прийняття, який учасниці зборів прийняли.

Голова Окружної Управи Надія Савчук у своєму виступі підкреслила велику працю Відділу і подякувала за співпрацю з окружною управою, а також побажала дальших успіхів на майбутнє.

Голова номінаційної комісії Оксана Луцька подала склад нової управи: Ніна Самокіш — голова, Дарія Костів — заступниця, Любомира Артимишин — протоколярна і кореспонденційна секретарка, Софія Салдан — фінансова секретарка, Володимира Івануса — скарбничка.

Переобрана голова подякувала за довір'я і просила про співпрацю.

Х. Навроцька повідомила, що наша членка св. п. Ірина Щербанюк залишила у своєму завіщанні 20,000 дол. на Фонд репрезентації СУА в її імени.

Христя Навроцька

Членки 64-го Відділу СУА — учасниці XXIII Конвенції з головою СУ України Атеною Пашко (зліва): Г. Ціґаш, Н. Білоус, Л. Волинець, Х. Навроцька, І. Рожанковська, С. Салдан, Х. Воєвідка, М. Савчак, А. Алиськивич, А. Пашко, Н. Самокіш, Д. Костів.

НЕ 1941 РІК, А 1964 РІК

У репортажі про Федеральну Кредитову Кооперативу СУМА в Йонкерсі закралася помилка. Ініціятором заложення кредитівки була Управа 11-го Відділу ООЧСУ в Йонкерсі під головуванням мґра Володимира Черевка і сталося це в 1964 році. — Ред.

У ВАШІНҐТОНІ високопоставлені офіційні чинники розпочали інтенсивну кампанію, включно зі зустріччю у Білому Домі керівників великих фірм і підприємств з Гілларі Родгам-Клінтон, у справі пропонованого Президентом пляну охорони здоров'я. Крім того, сам Президент в цій справі мав зустріч з керівниками лікарень і губернаторами стейтів і старався переконати їх, щоб підтримали його пропозиції, а не новозапропонований плян охорони здоров'я конґресмена-демократа Джима Купера з Теннесі. Плян Купера у протилежності до пляну Президента не вимагає, щоб працедавці оплачували будь-яку частину пляну охорони здоров'я своїх працівників.

АМЕРИКАНСЬКІ урядові чинники заявили, що не зважаючи на рекомендації американської амбасади в Лондоні та Державного департаменту не дати в'їздові візи Ґеррі Адамсові, політичному провідникові Північної Ірляндії, президент Билл Клінтон вирішив дати йому дозвіл на 48-годинне перебування у Ню Йорку. Своїм вчинком Президент дуже здивував і поденервував англійські урядові кола, що були категорично проти цього. Натомість Б. Клінтон, оправдуючи свій вчинок перед засобами масової інформації, заявив, що на його думку „це було на часі, щоб прискорити перемир'я".

Пам'ятник Маркіянові Шашкевичеві в Золочеві

Пам'ятник Маркіянові Шашкевичеві у Золочеві.

В газеті Золочівщини „Народне Слово" з 27-го листопада 1993 року появилась невелика стаття і фоторепортаж з приводу відкриття пам'ятника Маркіяневі Шашкевичеві, під заголовком: „Прийшов Шашкевич до Золочева". Відкриття пам'ятника відбулось в неділю, 22-го листопада 1993 року, на центральному майдані (званим теж Вічевою площею) з участю сотень народу. Пам'ятник відкрили представник Президента України в Золочівському районі Іван Цибульський, виконуючий обов'язки голови міської Ради Василь Хала, скульптори-автори пам'ятника Дмитро Крвавич і Микола Пасіхіра, архітект Михайло Федак.

Перед сотнями зібраних виступили також заступник глави держадміністрації району Володимир Дідула, представник Президента України у Львівській області Степан Давимука, ректор Великої духовної семінарії у Ватикані о. Софрон Мудрий, посадник міста Львова Василь Шпіцер, о. Шевців з Австралії, керуюча секретаріятом районної Ради Тамара Гульовата.

Усі промовці, сповнені пієтизму, пошани і вдячности до великого будителя не тільки народу Галичини, але й всієї України, підкреслювали заслуги Маркіяна Шашкевича — поетичні, прозові, перекладацькі, авторство першої „Читанки" для дітей рідною мовою, авторство „Русалки Дністрової" та ін.

У мистецькій програмі самодіяльний композитор і поет Левко Калитин прочитав вірш „Уклін Маркіянові".

Хор виконав пісню „Підлисецька горо Біла", а велике число священиків з єпископом довершили посвячення пам'ятника. Дальші знаменні урочистості продовжувались в районному домі „Просвіти". У програмі вечора з промовами виступали о. Мудрий, ігумен монастиря О. О. Василіян в Золочеві о. Володимир, видавець регіональної книги „Золочівщина — земля Шашкевича" д-р Володимир Болюбаш з Канади, головний редактор журналу „Дзвін" Роман Федорів, його заступник Роман Кудлик, відповідальний секретар Львівської організації Спілки письменників України Роман Качурівський, письменник Роман Дідула, начальник обласного управління культури Зіновій Мазурик (як виглядає, там публіка звикла до довгих мітінгів, ми тут ни витримали б стільки часу слухати).

Однією із точок програми було відчитання вітального листа від Патріярха Української Греко-Католицької церкви Кардинала Мирослава Івана Любачівського. Ось його зміст: „Дорогі у Христі брати і сестри! Шановна золочівська громадо! Минає півтора століття, коли відійшов від нас славний діяч релігійно-церковного і громадсько-політичного життя, батько нового українського письменства священик Української Греко-Католицької Церкви Маркіян Шашкевич. За його іменем започатковано довгий шлях відродження національного життя в Галичині і цілій Україні. Це шлях від появи „Русалки Дністрової" 1837 року до буйного українського пробудження 1948 року, від заснування „Просвіти" 1868 року до визвольних змагань 1918 року, від культурно-мовного будівництва до проголошення і будівництва Української Держави 1991 року.

Після упадку Української Держави в Галичині, Українська Греко-Католицька Церква стала єдиною духовною твердинею українського народу як нації, на якій протягом століть ломали свої зуби всі найбільші вороги України, а перш за все польські і московські шовіністи.

Керована незбагненним Божим Провидінням Українська Греко-Католицька Церква виховала для українського народу довгі ряди працівників культури, мистецтва, літератури, просвіти, організаторів громадського життя, цілі полки героїв-борців за волю і незалежність України.

І сьогодні, відкриваючи пам'ятник будителю Галичини, священнику УГКЦ о. Маркіяну Шашкевичу, ми перш за все повинні скласти подяку Господу Нашому Ісусу Христу і Пречистій Діві Марії, матері і цариці України — за безнастанну опіку і поміч в найтяжчих часах, за те, що вони посилали нашому народові таких видатних провідників церковного і громадського життя, безстрашних героїв-мучеників за Українську Церкву і Українську Державу. Благословення Господнє на Вас! Мирослав Іван Кардинал Любачівський, Глава Української Греко-Католицької Церкви".

З нагоди цієї небуденної події було видано святочну картку зі зображенням Білої гори на синьому тлі з хрестом-вежою, а позаду нього — золотими соняшними проміннями, з доріжкою, що в'ється навколо гори, з двома зеленими дубами, подібними до тих, що стоять біля криниці Шашкевича у Підлиссю. В середині картки поміщена „Балядa про Шашкевичів край" (слова Степана Сенюка, і музика Теодора Кукурузи).

В урочистому концерті брали участь провідні співаки і актори Львова: Степан і Ольга Гавриші, Юрій Брилинський і Святослав Максимчук, народний хор під керівництвом Левка Калитина та ін.

На вечорі забули згадати, про те, що у Золочеві виходить всеукраїнський журнал „Шашкевичів край", він є продовженням традиційних „Шашкевичівських вістей", які виходили в Золочеві до 1939 року.

Михайло Березовський

Конверсія...

(Закінчення зі стор. 2)

ни випускаються невеликими партіями по 100—200 штук, є справжніми витворами мистецтва і дають непоганий прибуток.

Думають на заводі про перспективу. Разом із інститутом пожежогасіння розробили проєкт і виготовили чотири експериментальні комплекси раптового пожежогасіння. Вони наразі проходять випробовування і вже є підстави говорити, що це машини світового рівня.

Дбають тут про людей. За останні роки на заводі не еліміновано жодного робочого місця, заробітня платня робітників перевищує середню у Львові. Зменшується черга на житло, бо завод має змогу купувати за власні фонди помешкання. Керівництво підприємства в повній мірі відчуває усі негаразди нашої економіки — брак енергетики, значні неплатежі споживачів, але навіть у найскрутніших ситуаціях дає собі раду. Нещодавно завод відвідали з інспекційною поїздкою міністри оборони та військово-промислового комплексу і конверсії. Високі гості, видається, залишилися задоволені побаченим, бо декілька днів пізніше начальникові заводу підполковникові Вікторові Фурманові раніше присвоєно звання полковника.

Понад мільйон...

(Закінчення зі стор. 3)

ються за закріплення своєї століттями вичікуваної держави. Якщо ми їм не допоможемо, то хто їм допоможе? До Управи АУТЗК цього року входять: П. Саварин, Б. Медвідський, О. Саварин, В. Кунда, Д. Тодосійчук, Б. Олійник, Б. Блавацький, М. Стефанів, М. Базюк, Д. Якута, Н. Макух, М. Саварин і А. Назаревич.

Управа і членство АУТЗК бажає всій українській спільноті Канади і всім українцям в світі щасливого нового року і закликає до дальшої жертвенности. Якщо ми собі самі не будемо допомагати, то хто буде?

Петро Саварин

Поїздки філядельфійських сеньйорів до Вашінґтону і Гаррісбургу

Група сеньйорів з Філядельфії в Гаррісбургу. Посередині сенатор Стюарт Ґрінліф передає голові сеньйорів д-рові Новосадові грамоту признання від сенату для сеньйорів.

Перша відбулась вже досить давно, 9-го вересня 1993 року, але хочу про неї коротко згадати, бо вона гідна уваги. Її ціллю було відвідати українську амбасаду у Вашінгтоні та виставку „Україна — образи 5000—700 літ до Христа". Це археологічна виставка Трипільської культури та сучасні твори під впливом мистецьких традицій.

В амбасаді, на якій пишається український прапор, зустрічає сеньйорів перший секретар Дмитро Марков. Проводить нас до вітальні, до якої незабаром входить амбасадор України, д-р Олег Білорус. Після привітання д-р О. Білорус розповів про ситуацію в Україні, а при дискусії відповідав на запити сеньйорів, яких тривожили недобрі вісті з України. Саме тоді була актуальна справа Чорноморської фльоти. Після зустрічі з амбасадором сеньйори перейшли до атріюму, де Дмитро Марков розповів про історію цього будинку, показав нам ще інші гарні кімнати і дві найкращі, малу і велику бенкетові залі.

Археологічна виставка відбувалася в престижевому приміщенні галерії Міжнародного Валютного Фонду. З приводу цієї виставки впливова газета „Вашінгтон Пост" помістила у відділі мистецтва дві дуже добрі і докладні статті-рецензії Генка Берчарда та Пола Річарда. У залі виставки зустрів нас молодий мистець — Руслан Найда. Розповів про історію археологічних розкопів у селі Трипілля, біля Києва, звідки він походить. Пояснював експонати, показував також його власні праці, оригінальні і авангардні. Розповідав про великі труднощі, пов'язані з пакуванням і перевезенням цієї виставки з України до Вашінгтону та інших міст, щоб показати світові ці скарби Трипільської культури — колиски європейської цивілізації.

Друга поїздка до столичного міта Пенсильванії, Гаррісбургу, відбулася 22-го листопада 1993 року, малим автобусом (веном), з 15-членною групою сеньйорів, головно з Управи. Ціллю поїздки було одержати від Уряду дотацію з нагоди 10-ліття нашого Товариства Її має затвердити Палата Репрезентантів і Сенат. Законодавча влада ділиться на дві частини: Сенат і Палату Репрезентантів. В Пенсильванії вибирають 50 сенаторів і 203 репрезентантів.

Як ми прибули до Гаррісбургу і ввійшли до головного будинку, нас привітав знаний нам з його участи в нашому 10-літті, репрезентант Мартін Л. Лавб. Він став нашим провідником показав нам Палату Репрезентантів і Сенат, в якому сенатором є Стюарт Ґрінліф. Ми довідались, що він займається полагоджуванням і вирішуванням справ нашого Товариства. Мартін Лавб, даючи нам пояснення, заторкнув дещо цікавого з історії. Ми подивляли справжнє мистецтво, статуї, скульптури, малюнки в сріблі і золоті.

О год. 1-ій після полудня ми були присутні на сесії Палати Репрезентантів. Там зійшлось більше груп людей з різних міст. Сесія почалась молитвою, яку провів о. Міллер. Після різних промов і оголошень, двоє діячів склали присягу. Один демократ і один республіканець будуть членами Палати. Також відзначено спортовців, які виграли в кінцевих перегонах. А тоді привітали офіційно нашу групу українських сеньйорів з Філядельфії. Ми вступили до бюра, де в справі нашої дотації звертались до урядовців Орися Гевка, екзекутивний директор УСКЦентру і Марійка Татунчак, що з ними приїхали. Відповідь була, що ми вже є на цей „грент" зареєстровані, але урядова процедура потриває ще деякий час, та є на добрій дорозі.

Приємною несподіванкою було для нас запізнання сенатора українського роду Майкла Давиди, який підійшов до нас, привітався з нами і розказав, що повернувся щойно з України, в якій ніколи не був, і відкрив там свою родину, про яку нічого не знав. Сенатор Давида і ми були раді цій зустрічі, яку закріпили спільною знімкою. Після полуденка ми від'їжджали до Філядельфії, сповнені гарних вражень і надій на краще майбутнє для нашого Товариства Українських Сеньйорів.

Ірина Райнер

Відсіч...

(Закінчення зі стор. 2)

лишніх республік, — проти України, Грузії, Молдови та Азербайджану. Москва тисне на Україну віддати ввесь арсенал ядерної зброї і її частку Чорноморської фльоти; припинивши доставу нафти й ґазу і домагаючись заплати за них в твердій валюті по цінах світового ринку, не визнаючи українські справедливі фінансові претенсії до Росії. У результаті Україна терпить без пального від лютої зими і без електрики з погіршенням економічної кризи.

Взявши під увагу незавидну ситуацію наших братів і сестер в Україні, ми, поселенці, які платять податки і беруть участь у виборах ЗСА, разом з нашими дітьми і внуками спільно з балтійськими народами, з поляками й іншими американськими громадянами Центрально-Східнього европейського походження ведім освідомлюючу акцію допомоги Україні у процесі державотворення.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

СОФІЯ НОВАК член УНС Відд. 220-го Т-ва ім. свв. Петра і Павла Чикаґо, Ілл., померла 12-го липня 1993 року на 76-му році життя. Нар. 1916 року в с. Мацьковичі — пов. Перемишль, Україна. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку мужа Петра, дочок Ірену і Любу і дальшу родину в Україні, Франції і Польщі. Похорон відбувся 15-го липня 1993 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа Відділу

ДМИТРО КЕФОР член УНС Відділу 5-го Т-ва ім. св. Миколая в Асторії, Н.Й. помер 30-го червня 1993 року на 102-му році життя. Нар. 8-го листопада 1890 року в Носові, Україна. Членом УНС став 1915 року. Залишив у смутку сина Павла, дочку Анну Пешнак, 5 внуків, 11 правнуків і одну пра-правнучку. Похорон відбувся 3-го липня 1993 року на Fishkil Rural Cemetery в Пукінсі, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Маріон Климишин, секр.

ВАСИЛЬ СЕНЕДЯК член УНС Відд. 274-го Т-ва ім. свв. Петра і Павла в Янґставні, Огайо помер 17-го липня 1993 року на 38-му році життя. Нар. 29-го січня 1955 року в Янґставні, Огайо. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку батька Карла, маму Ольгу, сетру Сандру, брата Тому і дружину Дорі. Похорон відбувся 22-го липня 1993 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Янґставні, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Олена Сенедяк, секр.

ГЕЛЕН КОБРА ДІК член УНС Відд. 264-го Т-ва „Український Тризуб" в Карнеґі, Па. померла 1-го липня 1993 р. на 79-му році життя. Нар. 12-го червня 1914 року в Карнеґі, Па. Членом УНС стала 1939 року. Залишила у смутку дочку Ширлі Форд, сина Михайла, братів Степана, Володимира і Гареі, шестеро внуків і двоє правнуків. Похорон відбувся 6-го липня 1993 року на укр. прав. цвинтарі свв. Петра і Павла в Скат Тавншип, Па.

Вічна Її Пам'ять!

Богдан Грищишин, секр.

ГРИГОРІЙ МИДЛЯК член УНС Відд. 204-го в Ню Йорку, Н.Й. помер 30-го березня 1993 року на 80-му році життя. Нар. 14-го листопада 1912 р. в селі Котів, Бережани, Україна. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку пасербиці Надію і Галину Бартків і родину в Україні. Похорон відбувся 5-го травня 1993 року в Елка Парк, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Мирон Заліпський, секр.

ДЖЕЙМС М. САРНІСІ член УНС Відд. 113-го в Джерзі Сіті, Н. Дж. помер 7-го липня 1993 року на 71-му році життя. Нар. 27-го листопада 1921 року в Литрол, Па. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дружину Елізабет. Похорон відбувся 2-го липня 1993 року на Фльорида Нешенел Семетері, в Бушнел, Фльорида.

Вічна Йому Пам'ять!

Ф. Т. Коземчак, секр.

МИХАЙЛО І. СКРИПНИК член УНС Відд. 7-го Т-ва ім. Дмитра Капітули в МекАду, Па. помер 21-го липня 1993 року на 80-му році життя. Нар. 1912 року в Румунії. Членом УНС став 1949 році. Залишив у смутку дружину Анну, дочку Меланію і Джоен Рицик. Похорон відбувся 24-го липня 1993 року на укр. кат. цвинтарі св. Марії в МекАду, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Гелен Словік, секр.

ПАВЛИНА ЗАХАРЧУК член УНС Відд. 216-го у Філядельфії, Па. померла 28-го липня 1993 року на 73-му році життя. Нар. 30-го листопада, 1919 року в Мастрич, Нідерляндія. Членом УНС стала 1981 року. Залишила у смутку синів: Луку і Михайла. Похорон відбувся 31-го липня 1993 року на Oakland Cemetery у Філядельфії, Па.

Вічна Її Пам'ять!

Б. Одежинський, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖОДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

якщо попередні рахунки

НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів у тій справі не будеться відписувати.

ВСІ РАХУНКИ МУСЯТЬ БУТИ ЗАПЛАЧЕНІ ДО 15 ДНІВ ВІД ДНЯ ПОЯВИ.

✻ ПОСЛУГИ ✻

✻ ДО ВИНАЙМУ ✻

✻ ПРАЦЯ ✻

✻ РОЗШУКИ ✻

Анна Данилівна та Марія Гоц розшукують нащадків з родини батька **ГОЦ ДАНИЛА** та матері з родини **ЩЕРБІВ**:
1). Юлія Гоц замуж. Федором Нагловським; 2). Анна Гоц замуж. Савчак; 3). Михайло Гоц; 4). Василь Щерба. Всі вони віїхали з с. Котань Яславського повіту, Польща з 1910 по 1915 рр.
Писати на адресу:
Київ, в. Якуба Коласа, 6, кв. 102

Галина Михайлівна Бриндзя (дівоч. прізвище — Прислупська) розшукує свою сестру **ГАНУСЮ** і подругу **ФЕРЕНЦ ЄВУ**. Приблизно у 1935-1937 роках, вони виїхали із села Райське, район Ліско, Рахівська область, Польща до ЗСА. Хто знав би про них або вони самі прошу писати на адресу:
**Kortsuniak Mykola M.
Humphray Hall Room 102
University of Wisconsin
105 Agriculture Hall
1450 Linden Dr.
Madison, WI 53706**

✻ FUNERAL DIRECTORS ✻